

Smoleńska Olga, Adamiak Czesław, Rudnicki Roman. The use of the Regional Operational Programme of Kujawsko-Pomorskie Voivodeship funds for the development of tourism. *Journal of Education, Health and Sport*. 2017;7(6):973-979. eISSN 2391-8306.

DOI <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.1133104>

<http://ojs.ukw.edu.pl/index.php/johs/article/view/5165>

The journal has had 7 points in Ministry of Science and Higher Education parametric evaluation. Part B item 1223 (26.01.2017).
1223 Journal of Education, Health and Sport eISSN 2391-8306 7

© The Author (s) 2017;

This article is published with open access at Licensee Open Journal Systems of Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz, Poland
Open Access. This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Noncommercial License which permits any noncommercial use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author(s) and source are credited. This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits unrestricted, non commercial use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited. This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits unrestricted, non commercial use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited.

The authors declare that there is no conflict of interests regarding the publication of this paper.

Received: 30.06.2017. Revised 30.06.2017. Accepted: 30.06.2017.

The use of the Regional Operational Programme of Kujawsko-Pomorskie Voivodeship funds for the development of tourism

Wykorzystanie środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego dla rozwoju turystyki

Olga Smoleńska, Czesław Adamiak, Roman Rudnicki
Wydział Nauk o Ziemi, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Key words: tourism, EU funds, Regional Operational Programme, Kujawsko-Pomorskie

Słowa kluczowe: turystyka, fundusze UE, Regionalny Program Operacyjny, kujawsko-pomorskie

Abstract

The article presents an analysis of the use of Regional Operational Program for Kujawsko-Pomorskie Voivodeship 2007-2013 funds for the the development of tourism, with particular Focus on cultural tourism. Firstly, a spatial analysis of the use of ROP funds for the development of tourism in the voivodship was presented. Afterwards, nine concrete examples of such use of ROP funds for the development of cultural tourism were described.

Streszczenie

Artykuł przedstawia analizę wykorzystania środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013 dla rozwoju turystyki, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki kulturowej. Najpierw przedstawiono analizę przestrzenną wykorzystania środków RPO ukierunkowanych na rozwój turystyki w województwie. Następnie opisano dziewięć przykładów takiego wykorzystania środków RPO dla rozwoju turystyki kulturowej.

Wstęp

Fundusze europejskie są ważnym źródłem środków inwestycyjnych na rozwój różnych gałęzi gospodarki, w tym turystyki, na obszarach wiejskich (Churski 2008, Panasiuk 2014, Męczekalski i in. 2018). Wśród nich istotną rolę dla rozwoju lokalnego pełnią regionalne programy operacyjne. Celem niniejszej pracy jest analiza wykorzystania środków RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013 dla rozwoju turystyki, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki kulturowej. W pierwszej kolejności zaprezentowana zostanie struktura Programu oraz przewidziane w nim rodzaje wsparcia rozwoju turystyki. Następnie przedstawiona będzie analiza przestrzenna wykorzystania środków RPO dla rozwoju turystyki w województwie w podziale na subregiony i gminy. W ostatniej części artykułu zaprezentowane będą konkretne przykłady wykorzystania środków RPO dla rozwoju turystyki w regionie.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007–2013

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013 objął inwestycje związane ze strategicznym celem programu, którym była „poprawa konkurencyjności województwa oraz spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej jego obszaru”. W ramach tego strategicznego celu sformułowano trzy cele szczegółowe, które z kolei uszczegółowiono w formie siedmiu osi priorytetowych:

Cel szczegółowy 1: „Zwiększenie atrakcyjności województwa kujawsko-pomorskiego”, w tym:

- Oś priorytetowa 1. „Rozwój infrastruktury technicznej”
- Oś priorytetowa 2. „Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska”

Cel szczegółowy 2: „Zwiększenie konkurencyjności gospodarki regionu”, w tym:

- Oś priorytetowa 4. „Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego”
- Oś priorytetowa 5. „Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw”
- Oś priorytetowa 6. „Wsparcie rozwoju turystyki”

Cel szczegółowy 3: „Poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców”, w tym:

- Oś priorytetowa 3. „Rozwój infrastruktury społecznej”
- Oś priorytetowa 7. „Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy”

Oś priorytetowa 6 dotyczyła konkretnie wsparcia rozwoju turystyki. W jej ramach realizowano dwa działania:

- 6.1. Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze;
- 6.2. Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych.

W ramach konkursów w działaniu 6.1. do wsparcia przewidziano następujące typy projektów:

- 1) kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu ochrony, rewaloryzacji i udostępniania obszarów chronionych, obejmujące: budowę, rozbudowę lub modernizację infrastruktury kierunkującej ruch turystyczny w wyznaczone miejsca na obszarach cennych przyrodniczo m.in.: szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, szlaki piesze, punkty rekreacyjne wzdłuż szlaków, pomosty komunikacyjne, platformy widokowe, wieże obserwacyjne, parkingi przy atrakcjach i obiektach turystycznych;
- 2) wykonanie i przebudowa schronów kajakowych i rowerowych (wyłącznie na obszarach chronionych z tytułu ustawy o ochronie przyrody);
- 3) stworzenie punktów widokowych (wyłącznie na obszarach chronionych z tytułu ustawy o ochronie przyrody).

W działaniu 6.2 do wsparcia przewidziano następujące typy projektów:

- 1) rozwój zagospodarowania infrastruktury wypoczynkowej z zagospodarowaniem terenu wokół obiektów;
- 2) budowa, przebudowa i rozbudowa infrastruktury oraz obiektów o znaczeniu regionalnym lub ponadregionalnym, służących rozwojowi specyficznych form turystyki (np. turystyka wodna, zimowa, agroturystyka, konna, leśna, rowerowa oraz szlaki turystyczne);
- 3) budowa (rozbudowa, odbudowa, nadbudowa), wyposażenie o charakterze inwestycyjnym bazy turystycznej, w tym noclegowej, gastronomicznej, rekreacyjno-sportowej;
- 4) dostosowanie istniejącej infrastruktury obiektów turystycznych i rekreacyjno-sportowych do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- 5) opracowanie, rozwój i promocja produktów turystycznych, uzdrowiskowych i tradycyjnych;
- 6) integracja i rozbudowa regionalnego systemu informacji turystycznej (poprzez rozwój Regionalnej Organizacji Turystycznej oraz tworzenie i rozwój Lokalnych Organizacji Turystycznych, zajmujących się promocją i informacją turystyczną) oraz jednolitego, ogólnopolskiego systemu informacji turystycznej w tym rozwój systemów

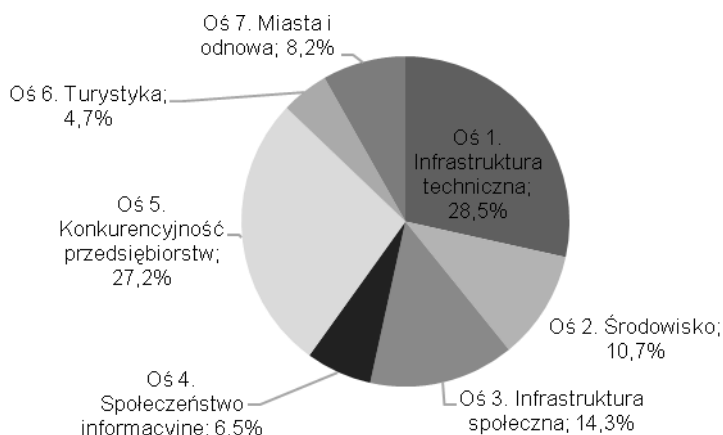
informacyjnych, uruchamianie infokiosków i innych nowoczesnych rozwiązań, oferty wydawnictw informacyjnych i promocyjnych;

- 7) organizacja kampanii reklamowych promujących walory turystyczne województwa w kraju i poza jego granicami.

O wsparcie mogły się ubiegać jednostki samorządu terytorialnego, związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, PGL Lasy Państwowe i działające w ich imieniu jednostki organizacyjne, parki krajobrazowe, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne związków wyznaniowych (dot. działania 6.1), a także przedsiębiorstwa mające siedzibę i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, na projekty związane z rozwojem usług turystycznych z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność uzdrowską (dot. działania 6.2).

Analiza przestrzenna wykorzystania środków RPO WK-P dla rozwoju turystyki

W ramach RPO WK-P 2007–2013 wdano łącznie 4 026 mln zł, z czego najwięcej przyznano na osie priorytetowe: 5 (konkurencyjność przedsiębiorstw) i 1 (infrastruktura techniczna). Os 6 „Wsparcie rozwoju turystyki” była najslabiej finansowana ze wszystkich, obejmując kwotę 188 262 tys. zł, czyli 4,7% ogółu wydatków (ryc. 1).

Ryc. 1. Struktura wydatków środków RPO WK-P 2007–2013 według osi priorytetowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Marszałkowskiego Woj. Kuj.-Pom.

Wydatki na poszczególne osie priorytetowe były zróżnicowane regionalnie (tabela 1). W podziale województwa na pięć podregionów według GUS, wydatki na oś 6 stanowiły największy udział wydatków z RPO w podregionach inowrocławskim i świeckim zajmujących

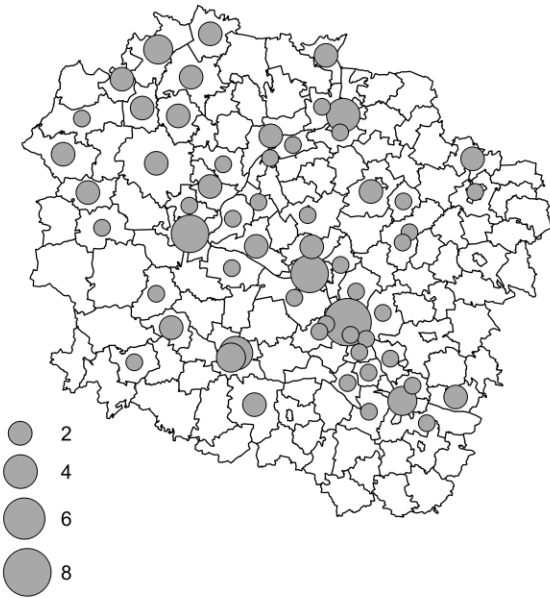
północno-zachodnią i południowo-zachodnią część województwa. Najmniejszy udział osi turystycznej w ogóle środków RPO był charakterystyczny dla podregionu grudziądzkiego, obejmującego północny wschód regionu. Mimo przeciętnego poziomu udziału osi 6 w ogóle wydatków (3,3%), największa bezwzględna suma wydatków przypadła na podregion bydgosko-toruński, w którym znajdują się oba miasta wojewódzkie – było to 57,7 mln zł.

Tabela 1. Udział osi priorytetowych w wykorzystaniu środków RPO WK-P 2007–2013 według podregionów województwa kujawsko-pomorskiego

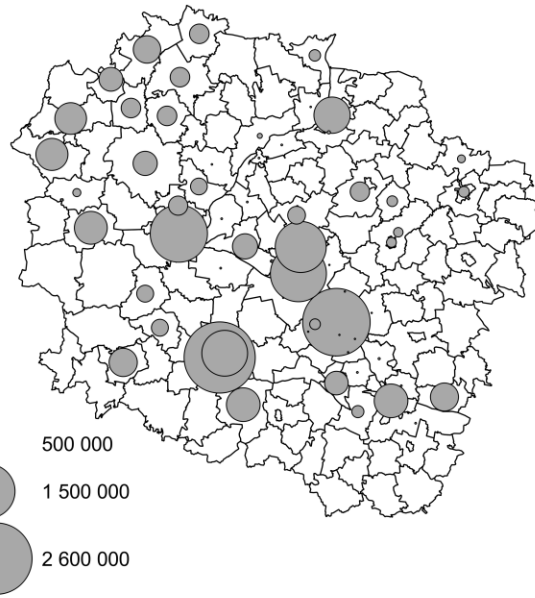
Podregion	Razem (zł)	Udział poszczególnych osi priorytetowych (%)						
		Oś 1	Oś 2	Oś 3	Oś 4	Oś 5	Oś 6	Oś 7
podregion bydgosko-toruński	1 773 150 815	23,4	6,6	16,8	5,8	35,9	3,3	8,3
podregion grudziądzki	849 563 870	36,3	16,0	14,3	7,4	17,5	1,3	7,2
podregion inowrocławski	578 474 239	43,1	8,1	9,0	6,0	17,2	9,6	6,9
podregion świecki	283 409 948	25,2	17,9	12,0	8,0	21,3	9,2	6,5
podregion włocławski	541 434 820	19,4	14,5	12,6	7,2	27,4	6,9	12,0
woj. kujawsko-pomorskie	4 026 033 692	28,5	10,7	14,3	6,5	27,2	4,7	8,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Marszałkowskiego Woj. Kuj. -Pom.

Analizując liczbę zaakceptowanych wniosków o finansowanie (ryc. 2) oraz ich wartość (ryc. 3) w poszczególnych gminach można dostrzec, że większość gmin województwa (85, stanowiących 59% wszystkich 144 gmin) w ogóle nie korzystała ze środków RPO na rozwój turystyki. Rozmieszczenie tych gmin pokrywa się z występowaniem obszarów o typowo rolniczej strukturze gospodarczej: na terenie Kujaw na południu województwa i Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego na wschodnie regionu. Miasta wojewódzkie regionu skoncentrowały najwięcej zaakceptowanych wniosków (Toruń – 409, Bydgoszcz – 368), jednak najwyższą wartość dofinansowań otrzymały projekty z uzdrowskiego miasta Ciechocinka (23,4 mln zł).

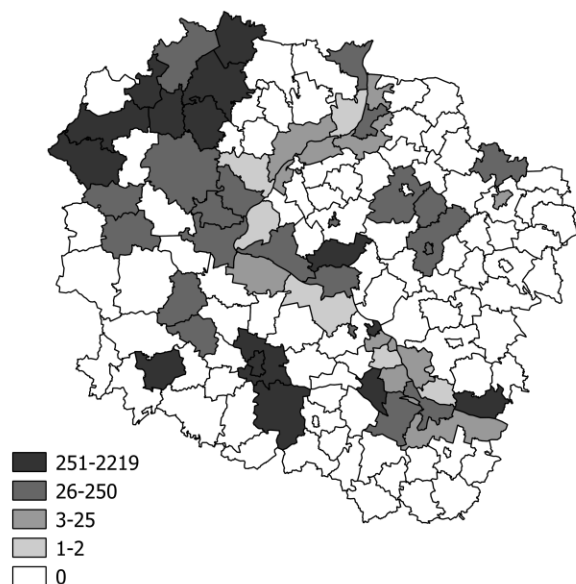
Ryc. 2. Liczba zaakceptowanych wniosków w ramach Osi 6 RPO w gminach

Ryc. 3. Wartość zaakceptowanych wniosków w ramach Osi 6 RPO w gminach (zł)

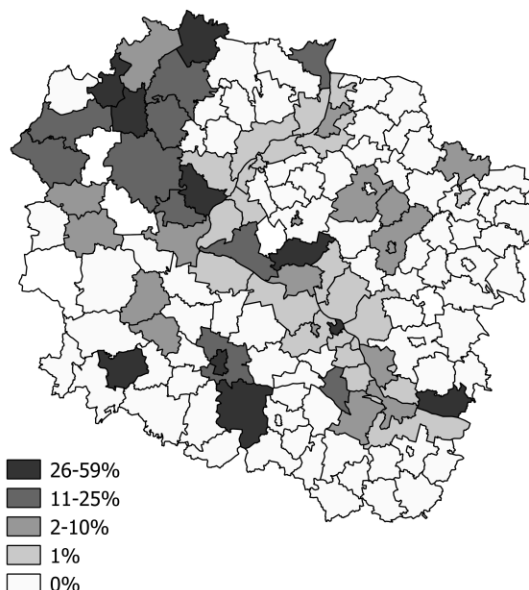
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Marszałkowskiego Woj. Kuj.-Pom.

Relatywne znaczenie osi „turystycznej” dla poszczególnych gmin wiejskich można zmierzyć porównując wartość dofinansowań z liczbą ludności (ryc. 4) oraz z ogółem dofinansowań w ramach RPO (ryc. 5). Pod tym względem wyróżniają się gminy predysponowane do rozwoju turystyki ze względu na walory naturalne (Rudnicki i Biczkowski 2015, Sokołowski 2016): północno-zachodnie położone na terenie Borów Tucholskich oraz te zlokalizowane wzdłuż Doliny Wisły, a także nieliczne gminy Kujaw (Inowrocław, Kruszwica), Pałuk (Gąsawa) i Ziemi Chełmińskiej i Dobrzyńskiej (m.in. Golub-Dobrzyń, Zbiczno).

Ryc. 4. Wartość finansowania w ramach Osi 6 RPO na mieszkańca w gminach (zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Marszałkowskiego Woj. Kuj.-Pom.

Ryc. 5. Udział Osi 6 w ogólne wydatków RPO w gminach

Studia przypadków wykorzystania środków RPO WK-P dla rozwoju turystyki

W ramach wsparcia turystyki z RPO WK-P 2007–2013 finansowanie zdobyły 104 wnioski, które dotyczyły 63 projektów. Najwięcej projektów związanych było z rozwojem turystyki wypoczynkowej (rozbudowa obiektów hotelarskich i małej infrastruktury turystycznej), turystyki aktywnej i przyrodniczej (miejsko-wiejskie szlaki rowerowe, szlaki rowerowe wzdłuż rzek, stacje wodne i schrony kajakowe, budowa stref rekreacyjno-sportowych itp.), turystyki zdrowotnej i uzdrowiskowej (rozbudowa uzdrowiska, przebudowa obiektów uzdrowiskowych i szpitali) oraz turystyki miejskiej i kulturowej (studium przypadków z zakresu dziedzictwa kulturowego opisane zostało w dalszej części).

Zaledwie 12 turystycznych projektów było związanych z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego na potrzeby turystyki. Dotyczyły one rozwoju usług turystyki kulturowej, adaptacji zabytkowych budynków, przebudowy parków miejskich, rozwoju szlaków turystycznych (kulturowych) oraz tworzenia baz, centrów i systemów informacji turystycznej i edukacji. W kolejnej części rozdziału szczegółowo opisanych zostanie dziewięć inwestycji stanowiącej przykłady wykorzystania środków RPO dla rozwoju turystyki kulturowej.

Rozszerzenie oferty i poprawa jakości usług turystyki kulturowej i biznesowej/kongresowej oddziału PTTL w Golubiu-Dobrzyniu

Projekt ten otrzymał dofinansowanie w kwocie 514 tys. zł. Dotyczył głównego obiektu, jaki pozostaje w gestii zarządzania Oddziału PTTK im. Zygmunta Kwiatkowskiego – zamku krzyżackiego w Golubiu-Dobrzyniu (ryc. 6). Środki zostały przeznaczone w większości na renowację samego obiektu (prace konserwatorskie, wymianę okien i podłóg), a także utworzenie węzłów higieniczno-sanitarnych oraz wyposażenie samego obiektu, w tym wymianę stylowych mebli z przeznaczeniem na wyposażenie części noclegowej (informacje uzyskane w wywiadzie telefonicznym od członków oddziału PTTK). W ofercie obiektu znajduje się hotel, restauracja, jak również szereg usług obsługi turystów (w tym usługi przewodnickie) i organizacji imprez (wesela, zielone szkoły, konferencje). W zamku są też organizowane cykliczne wydarzenia o charakterze turystyczno-kulturalnym tj. konkursy (np. krasomówczy), turnieje (np. rycerskie, łucznicze), rajdy (np. szlakiem F. Chopina), hubertusy, wieczory autorskie, wystawy (np. psów), a do większych uroczystości z minionych lat należy Święto Królowej Anny oraz Europejskie Dni Dziedzictwa 2017 (www.zamekgolub.pl).

Ryc. 6. Zamek krzyżacki w Golubiu-Dobrzyniu
(Źródło: www.golubdobrzyn.naszemiasto.pl)

Villa Orłowo – adaptacja zabytkowego zespołu dworsko-parkowego na cele turystyczne oraz konferencyjno-szkoleniowe

Orłowo to wieś położona na północ od Inowrocławia, w połowie drogi do Rojewa (w gminie Inowrocław). W 1228 r. miejscowość została nadana Krzyżakom przez Konrada Mazowieckiego i do 1339 r. pełniła funkcję komandorii Zakonu. W XIX w. stała się własnością prywatną, a na początku XX w. Cukrowni Kujawskiej. W 1872 r. wybudowano tu obecny dwór w typie willi podmiejskiej, zaprojektowany przez Martina Gropiusa i Heino Schmiedena. Obiekt o wysokiej wartości architektonicznej, stanowi część dziedzictwa kulturowego Kujaw. Jest to budynek dwukondygnacyjny o skomplikowanej bryle z wieżyczkami w narożnikach. Do dworu przylega rozległy park krajobrazowy z drugiej połowy XIX w. Projekt, który uzyskał dofinansowanie z RPO w kwocie 3 192 tys. zł, przewidywał jego renowację i remont (restaurację obiektu zabytkowego) wraz z wyposażeniem pokoi gościnnych przez Fundację Orion, która obecnie sprawuje nad nim pieczę. Rewitalizacji został poddany także zabytkowy park (villaorlowo.com).

Uruchomienie centrum hotelowo-konferencyjnego na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Turznie

Turzno to niewielka miejscowość położona na Ziemi Chełmińskiej w odległości ok. 15 km od Torunia, w gminie Łysomice. W II poł. XIX w. rodzina Działowskich wzniosła tu według projektów Henryka Marconiego utrzymaną w nurcie romantycznym, wiejską rezydencję z pałacem, parkiem oraz neogotycką altaną. Później w eklektycznym pałacu gościł m.in. Fryderyk Chopin i gen. Józef Haller. Od 2006 r. właścicielem zespołu zostało Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Arpol, które przy pomocy dofinansowania z RPO (10 134 tys. zł) przeprowadziło gruntowną rewaloryzację zespołu przywracając pałacowi i otaczającemu go parkowi utracone wartości estetyczne. 14 lutego 2012 r. w symbolicznym Dniu Zakochanych nastąpiło uroczyste otwarcie kompleksu hotelowo-konferencyjnego pod nazwą „Pałac Romantyczny w Turznie” (www.palac-romantyczny.com).

Przebudowa zespołu dworsko-parkowego w Chomiąży Szlacheckiej na hotel z zapleczem gastronomicznym, konferencyjnym oraz centrum rehabilitacji i spa

Historia posiadłości w Chomiąży Szlacheckiej (gmina Gąsawa) sięga XIII w. Należała ona do rodu Nałęczów. W XIV w. urodził się tutaj słynny Mikołaj Nałęcz, sędzia kaliski, znany jako Krwawy Diabeł Wenecki. Na początku XIX w. ród Sulerzyckich odbudował klasycystyczny dwór, skomponował rozległy park krajobrazowy i ufundował neogotycki kościół na wzgórzu, który graniczy z dzisiejszą posiadłością. Po burzliwych przejściach, zdewastowany dwór trafił

do rąk prywatnego inwestora. Dofinansowany z RPO kwotą 4 114 tys. zł projekt zakładał renowację i przebudowę zespołu na kompleks hotelowy. Herbarium Hotel&Spa to aktualnie luksusowy, czterogwiazdkowy obiekt, oddalony o godzinę drogi od Poznania i Bydgoszczy. Hotel usytuowany jest na terenie 6-hektarowego parku nad brzegiem Jeziora Chomińskiego. Zespół dworsko-parkowy składa się z zabytkowego Starego Dworu (ryc. 7), stajni, stylowego Nowego Dworu i rustykalnej oficyny. Stary Dwór znajduje się pod opieką konserwatora zabytków. Wszystkie budynki połączone są podziemnym łącznikiem, umożliwiającym korzystanie z pozostałych atrakcji hotelu tj. restauracji Werbena, SPA i Medicarium, bez konieczności wychodzenia na zewnątrz. W komfortowo urządzonych wnętrzach zachowały się również zabytkowe elementy, ceglane ściany i łukowe sklepienia. Oferta obiektu łączy usługi noclegowe, gastronomiczne oraz SPA&Wellness. (www.herbariumhotel.pl).

Ryc. 7. Herbarium Hotel&Spa w Chomiąży Szlacheckiej

Źródło: www.booking.com

Renowacja parku miejskiego w Grudziądzu dla terenu pomiędzy ulicami Hallera, Cegielnianą i Aleją Wigury

Umowę na Renowację Parku Miejskiego w Grudziądzu podpisali prezydent Miasta oraz reprezentanci firmy „Agro-Estetyka”. Inwestycja w renowację Parku Miejskiego w Grudziądzu, wsparta z RPO kwotą 3 266 tys. zł, miała na celu zwiększenie atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej Parku, a nade wszystko przywrócenie jego dawnej świetności oraz podniesienie walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Renowacja objęła obszar 57 890 m². W jej ramach m.in. zmieniono nawierzchnię alejek parkowych, ujednolicono latarnie, naprawiono lub przebudowano murki, nasadzono nowe drzewa i rośliny, przeprowadzono renowację trawników oraz odtworzenie ogrodu róż – dawnego Rosarium. Zakres inwestycji objął także m.in. budowę obiektu zaplecza administracyjno-socjalnego, przygotowanie placu zabaw, placu szachowego,

terenu do gry w minigolfa oraz w boule, toru wrotkowo-rolkowego, toru do nauki jazdy na rowerze dla dzieci. Do realizacji tego przedsięwzięcia samorząd przygotowywał się od wielu miesięcy. Przeprowadzono m.in. klasyfikację drzew, a inwentaryzację i ocenę drzewostanu oraz klasyfikację i wskazanie drzew do usunięcia wykonał uprawniony dendrolog. Ponadto Park Miejski jest wpisany do rejestru zabytków, zatem wszystkie prace planowane na tym terenie były konsultowane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków (gruzdiadz.pl).

Szlak męczeństwa błogosławionego księdza Jerzego Popiełuszki

Projekt był realizowany w trzech gminach (Włocławek, Zławieś Wielka i Bydgoszcz), na każdą z których przypadło 3 276 tys. zł dofinansowania (razem 9 827 tys. zł). Celem realizacji projektu szlaku było upamiętnienie miejsc związanych z życiem i śmiercią ks. Jerzego Popiełuszki (ryc. 8): odprawieniem ostatniej mszy świętej w Bydgoszczy, porwaniem w Górsku (gmina Zławieś Wielka), próbą ucieczki w Toruniu i męczeńską śmiercią przy tamie we Włocławku. Największą inwestycją tego projektu było utworzenie przy Sanktuarium Męczeństwa bł. ks. Jerzego Popiełuszki we Włocławku „Muzeum męczeństwa błogosławionego księdza Jerzego Popiełuszki” z inicjatywy Zgromadzenia Braci Pocieszycieli z Getsemani. Inwestycja objęła budowę muzeum w pomieszczeniach zespołu sakralnego, zlokalizowanego we Włocławku przy ul. Płockiej 167A, w bezpośrednim sąsiedztwie tamy. Głównym założeniem Muzeum jest przedstawienie życia, męczeńskiej śmierci i przesłania ks. Jerzego Popiełuszki w nowoczesnej, multimedialnej i zaskakującej formie. Muzeum podzielone jest na trzy sale. Dwie pierwsze są połączeniem kina, telewizji, elementów animacji, wielokanałowego systemu audio oraz światła. Trzecia jest salą interaktywną z wyodrębnionymi stanowiskami multimedialnymi. Otwarcie obiektu nastąpiło 7 czerwca 2015 r., w piątą rocznicę beatyfikacji księdza (muzeumkspopieluszki.pl). Kolejną inicjatywą było utworzenie podobnej placówki – Muzeum Multimedialnego w Górsku (muzeum.gorsk.org.pl).

Ryc. 8. Plakat obchodów 30 rocznicy śmierci Bł. Ks. J. Popiełuszki na Szlaku Męczeństwa
Źródło: www.klubbiegaczagoch.pl

Goplańskie dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze Kruszwicy bazą dla turystyki, rekreacji, edukacji i sportu

Projekt o kwocie dofinansowania 5 739 tys. zł zrealizowano w gminie Kruszwica. W jego ramach wykonano m.in. następujące prace:

- budowa infrastruktury technicznej dla turystyki wodnej na jeziorze Gopło (w Popowie, Złotowie i Kruszwicy);
- budowa infrastruktury technicznej dla uprawiania rekreacji i turystyki rowerowej, w tym: przebudowa istniejącego w Kruszwicy parkingu przy Mysiej Wieży; budowa szaletu publicznego przy ul. Podzamcze w Kruszwicy; budowa czterech ścieżek rowerowych rozpoczynających się przy parkingu samochodowym pod „Mysią Wieżą”, a zakończonych w miejscach ciekawych przyrodniczo i obiektach kultury; przebudowa ścieżek rowerowych w celu eliminacji skutków powodzi;
- iluminacja świetlna kolegiaty w Kruszwicy;
- ekspozycja odkopanych i zabezpieczonych murów zamku kruszwickiego, w tym budowa pawilonu od obsługi ruchu turystycznego oraz rekonstrukcja mostu zwodzonego, pełniącego rolę punktu widokowego (ryc. 9);
- przebudowa amfiteatru w Kruszwicy (www.bip.kruszwica.gmina.pl).

Ryc. 9. Projekt mostu zwodzonego w Kruszwicy

Źródło: www.bip.kruszwica.gmina.pl

Międzynarodowe Centrum Spotkań Młodzieży w Toruniu

Międzynarodowe Centrum Spotkań Młodzieży w Toruniu to obiekt, którego podstawową misją jest prowadzenie aktywnej międzynarodowej wymiany dzieci i młodzieży szkolnej oraz akademickiej z całego świata, wspieranie procesu integracji europejskiej, rozwijanie

i promowanie aktywnych form wypoczynku i turystyki wśród młodzieży, a także promowanie regionu jako miejsca spotkań różnych kultur i narodów. Projekt utworzenia centrum otrzymał dofinansowanie z RPO w kwocie 12 165 tys. zł. W jego ramach wykonano następujące główne działania:

- wykonanie kompleksowego remontu i adaptacji do nowych funkcji części obiektu przemysłowego, tzw. „Młynów Rychtera” lub „Młynów Toruńskich” (ryc. 10);
- zakup wyposażenia;
- regulacja Strugi Toruńskiej wraz z remontem mostków na cieku;
- wyburzenie budynku warsztatu mechanicznego z uwagi na zły stan techniczny.

Zakres przedsięwzięcia obejmował również utworzenie:

- bazy noclegowej, w skład której wchodzi miejsca noclegowe wraz z urządzeniami towarzyszącymi i usługami dodatkowymi służące obsłudze ruchu turystycznego, w tym przede wszystkim obsłudze zorganizowanych grup dzieci i młodzieży z kraju i z zagranicy;
- bazy gastronomicznej służącej obsłudze turystów w zakresie całodziennego wyżywienia oraz miejsca do przygotowywania posiłków we własnym zakresie;
- bazy rekreacyjno-sportowej, w skład której wchodzi sale przeznaczone do wspólnego spędzania wolnego czasu, takie jak: sala audiowizualna, pokój gier, świetlica, kawiarenka internetowa; wielofunkcyjna sala widowiskowo-sportowa, która pełni funkcję zarówno sali muzyczno-teatralnej, jak i sali sportowej; wypożyczalnia sprzętu turystycznego oraz sportowego (w tym rowerów).

Ponadto na terenie MCSM zlokalizowano hot-spot umożliwiający bezprzewodowy dostęp do Internetu (mcsm.torun.pl).

Ryc. 10. Międzynarodowe Centrum Spotkań Młodzieży w Toruniu

Źródło: www.wikipedia.pl

Integracja i rozbudowa regionalnego systemu informacji turystycznej

Projekt (o dofinansowaniu w kwocie 1 698 tys. zł) wynikał ze „Strategii rozwoju turystyki w województwie kujawsko-pomorskim” Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego i wizji jej rozwoju w oparciu głównie o działania Kujawsko-Pomorskiej Organizacji Turystycznej.

W jego ramach, K-POT zrealizował m.in.:

- nowy portal turystyki w regionie: www.kujawsko-pomorskie.travel (ryc. 11);
- monitoring ruchu turystycznego w województwie: ponad 5000 wywiadów z turystami i odwiedzającymi w 17 destynacjach turystycznych;
- cykl filmów promujących atrakcje turystyczne: 3 spoty internetowe, 1 spot telewizyjny wyemitowany w TVP Bydgoszcz oraz spot 3 min. z lektorem;
- katalog 1600 zdjęć: produkty turystyczne, wydarzenia, zdjęcia lotnicze, regiony, miasta i pojedyncze obiekty turystyczne;
- publikację promocyjną: 300 tysięcy egzemplarzy w 3 wersjach językowych – „Kujawsko-pomorskie konstelacje dobrych miejsc”;
- teksty merytoryczne na portal dotyczące przyrodniczych i antropogenicznych walorów turystycznych regionu opisujące parki krajobrazowe, rezerваты, pomniki przyrody, miejscowości, obiekty krajoznawcze i inne obiekty istotne z punktu widzenia turystyki;
- stojaki z identyfikacją wizualną „Kujawsko-pomorskie konstelacje dobrych miejsc”, przekazane do 100 miejsc na terenie województwa, m.in. dla potrzeb punktów informacji turystycznej, hoteli, muzeów, instytucji kultury;
- hot-spoty, tj. otwarte punkty dostępu, umożliwiające połączenie z Internetem zainstalowane w 16 punktów IT;
- kampanię promocyjną województwa – media społecznościowe, portale, artykuły sponsorowane, zamieszczone na 15 portalach regionalnych. Efekt: ponad 50 tysięcy unikalnych użytkowników (Sprawozdanie merytoryczne K-POT za rok 2015).

Ryc. 11. Witryna internetowa regionu kujawsko-pomorskiego
Źródło: www.kujawskopomorskie.travel

Podsumowanie

Os Regionalnego Programu Operacyjnego „Wsparcie rozwoju turystyki” nie stanowiła w ostatnich latach wiodącego źródła finansowania rozwoju turystyki w regionie kujawsko-pomorskim i inwestycji z nią związanych, jednak była istotnym źródłem środków dla realizacji niektórych inwestycji publicznych i prywatnych. W układzie przestrzennym rozdziału środków wyraźnie widać dominację największych miast regionu, uzdrowisk (Ciechocinek, Inowrocław) i obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych (Bory Tucholskie i dolina Wisły). Większość inwestycji w ramach osi „wsparcie rozwoju turystyki” nie miało odniesienia do zasobów kulturowych, jednak przytoczone w artykule przykłady pokazują, że i takie inwestycje, polegające na ochronie walorów kulturowych, adaptacji zabytkowych obiektów czy tworzeniu szlaków kulturowych, były realizowane. Jednocześnie wiele inwestycji o charakterze częściowo turystycznym nie było realizowanych w ramach osi „rozwój turystyki”, ale np. w ramach dofinansowania na rozwój przedsiębiorczości. Dlatego aby uzyskać pełny obraz wpływu funduszy europejskich na rozwój turystyki przeprowadzaną analizę należałoby rozszerzyć o przegląd projektów realizowanych w ramach innych osi RPO, oraz innych programów europejskich.

Bibliografia

1. Churski P., 2008, Czynniki rozwoju regionalnego i polityka regionalna w Polsce w okresie integracji z Unią Europejską, UAM, Poznań.
2. Gorzelak G., 2014, Wykorzystanie środków Unii Europejskiej dla rozwoju kraju [w:] M.Gorynia, S.Rudolf (red.), Polska w Unii Europejskiej i globalnej gospodarce, PTE, Warszawa, s. 223-242.
3. Męczekalski M., Dubownik A., Rudnicki R., 2018, Rozwój agroturystyki w województwie kujawsko-pomorskim jako efekt absorpcji środków unijnych przeznaczonych na różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich, Roczniki Naukowe Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku, w druku.
4. Panasiuk A. (red.), 2014, Fundusze Unii Europejskiej w gospodarce turystycznej, Difin, Warszawa.
5. Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013, 23 października 2007.
6. Rudnicki R., Biczkowski M., 2015, Walory przyrodnicze i kulturowe a zróżnicowanie przestrzenne szlaków turystycznych w województwie kujawsko-pomorskim, Studia Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN, 166, s. 115–139.
7. Sokołowski D., 2016, Warunki środowiska naturalnego jako determinanta lokalizacji gospodarstw agroturystycznych na przykładzie województwa kujawsko-pomorskiego, Ekonomiczne Problemy Turystyki, 3/2016 (35), s. 195–208.
8. Sprawozdanie merytoryczne Kujawsko-Pomorskiej Organizacji Turystycznej za rok 2015.
9. www.aleksandrowkujawski.pl
10. www.bip.kruszwica.gmina.pl
11. www.booking.com
12. www.golubdobrzyn.naszemiasto.pl
13. www.grudziadz.pl
14. www.herbariumhotel.pl
15. www.klubbiegaczgoch.pl
16. www.kujawskopomorskie.travel
17. www.mesm.torun.pl
18. www.muzeum.gorsk.org.pl
19. www.muzeumkspopieluszki.pl
20. www.palac-romantyczny.com/pl
21. www.parki.kujawsko-pomorskie.pl
22. www.wikipedia.pl
23. www.villaorlowo.com
24. www.zajazd-fojutowo.pl
25. www.zamekgolub.pl